

Asumispäivystyksen tuotantotavan muutos

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta 09.09.2026
1225/05.00.00/2026

Valmistelijat palvelujohtaja Ulla Kuittu p. 050 353 8310
palvelupäällikkö Laura Vanttinen p. 050 347 1022
palvelupäällikkö Satu Kokkonen p. 0400 742 383
vastuualuejohtaja Päivi Kalilainen p.050 3700 245

Selostus asiasta

Taustaa

Asumispäivystys on tilapäistä, lyhytaikaista ja hätämajoituksen kaltaista sosiaalihuoltolakiin (SHL 24a§) perustuvaa palvelua asunnottomille. Katulähetys ry on tuottanut asumispäivystyksen hyvinvointialueelle Jyväskylän kaupungilta siirtyneellä sopimuksella. Asumispäivystyksessä on 10 paikkaa, se on auki 24/7 sijaiten Jyväskylän Kankitiellä.

Asumispäivystyksen läheisyyteen sijoittuvat Katulähetyskeskuksen päihteiden käytön sallivat Ensiaskkeen 50 vuokra-asuntoa, joihin Katulähetys tuottaa asiakkaille tuettua asumista. Tuettu asuminen on asumispäivystyksestä erillinen sosiaalihuoltolain (SHL 21a§) mukainen asumispalvelu, jota hyvinvointialue järjestää omana palvelutuotantona sekä kilpailutettuina ostopalveluina. Tuettu asuminen on itsenäistä asumista, jossa henkilö saa sosiaaliohjauksen avulla tukea arjen asumisen ja itsenäisen elämän sujumiseen. Katulähetys on valittu yhdeksi palveluntuottajaksi n. 20 puitesopimuksen palveluntuottajista ajalle 1.1.2025 – 31.12.2028. Aikuissosiaalityö tekee asiakkaiden palvelutarpeiden arviointien mukaisesti päätökset tuetun asumisen palvelusta ja palveluntuottajalta tarvittavista tukituntien määristä.

Keväällä 2025 Katulähetys on tuonut esille ostopalvelusopimuksien mahdollistamien resursien riittämättömyyden turvaamaan asumispäivystyksen ja Ensiaskkeen muodostamaa Kankitien kokonaisuutta erityisesti ilta- ja yöaikoina. Kokonaistilanteessa päädyttiin Ensiaskkeen määräaikaiseen lisäsopimukseen ajalle 1.7.2025-31.12.2026 ilta- ja yöaikaan turvautumiseksi (SHL 24a§), joka vastasi noin neljän henkilötyövuoden resurssia.

Aikuisten sosiaalipalvelut on käynyt Katulähetyskeskuksen kanssa neuvotteluja Ensiaskkeen lisäsopimuksen jatkosta sekä asumispäivystyksen hinnankorotuksesta. Hyvinvointialueen puolelta Ensiaskkeen lisäsopimusta ei ole nähty mahdolliseksi jatkaa. Toukokuussa 2026 Katulähetys irtisanoi asumispäivystyksen sopimuksen päättymään 30.11.2026. Neuvottelut päättyivät elokuussa, jolloin aikuisten sosiaalipalveluiden puolelta todettiin, että vuoden 2027 talousarviokehys ei mahdollista Katulähetyskeskuksen kesäkuussa esittämää asumispäivystyksen hinnankorotusta, jolla yhdistys olisi ollut valmis perumaan irtisanomisen ja jatkamaan asumistoimintaa joulukuusta alkaen. Palveluntuottaja on ilmoittanut, että asumispäivystyksen ympärivuorokautisen toiminnan päättyessä he eivät tule jatkamaan Ensiaskkeen määräaikaista vuokrasuhteita ja tuettua asumista kaikkien asukkaiden kohdalla.

Tilanne

Ratkaisuna esitetään, että hyvinvointialue ottaa asumispäivystyksen omaan palvelutuotantoon. Asumispäivystys on mahdollista integroida 1.12.2026 alkaen hyvinvointialueen 10-paikkaisen selviämisaseman toimintaan. Selviämisaseman asiakaskunta on osittain ollut yhteistä Katulähetyksen asumispäivystyksen kanssa. Selviämisasema on palvelu päihtyneille täysi-ikäisille henkilöille, jotka tarvitsevat turvallisen paikan selviämisen ajaksi. Selviämisaseman tilat ja käyttöaste ovat tarvittaessa mahdollistaneet tilapäistä hätämajoitusta asunnottomille.

Selviämisasema sijaitsee Jyväskylässä Keskussairaalantiellä päihdepalvelukeskuksen välittömässä läheisyydessä. Selviämisaseman majoituskapasiteettia laajennetaan enintään 14 asiakkaalle nykyisissä tiloissa, nykyisellä ammattitaitoisella henkilöstöresurssilla. Palvelun nimi muutetaan selviämisasema-hätämajoitukseksi. Palvelupiste on auki klo 20-08 ja tyhjenee klo 12 mennessä. Iltapäivisin henkilökunta työskentelee toimipisteessä asunnottomien ja päihdetaustaisten asiakkaiden kanssa. Tavoitteena on asiakkaan nykyistä nopeampi siirtyminen tarpeen mukaisiin asumispalveluihin. Asunnottomien asiakkaiden on mahdollista päiväaikaan asioida ja viettää aikaa palvelukeskus Hanskassa.

Hyvinvointialue järjestää asumisen ja siihen liittyvän tuen sosiaalityön yksilökohtaisiin palvelutarpeiden arviointeihin perustuen henkilöille, joiden asuminen Kankitiellä päättyy. Heillä on myös itsemääräämisoikeuteen perustuen oikeus kieltäytyä tarjotuista palveluista. Katulähetys jatkaa edelleen yhtenä tuetun asumisen puitesopimuksen palveluntuottajana sopimuskauden vuoden 2028 loppuun.

Talous

Tuotantotavan muuttuessa asumispäivystyksen ostopalvelukustannus 588 000 euroa vuodessa poistuu. Määrärahaa kohdennetaan 238 000 euroa päihde- ja mielenterveyskuntoutujien yhteisöllisen asumisen henkilöstökuluihin ja 350 000 euroa muihin päihde- ja mielenterveys asumispalveluihin.

Vaikutusten ennakkoarviointi

Asiakasvaikutuksia:

- Asumispäivystyksessä pitkäkestoisesti oleskelleiden henkilöiden osalta järjestely päättyy.
- Katulähetyksen Ensiaskeleen asiakkaiden epätietoisuus asumisen ja palvelun jatkumisesta Kankitiellä.
- Asumispäivystyksessä oleskelleille tarjotaan palvelutarpeen mukaista asumispalvelua
- Henkilöille, joiden asuminen Ensiaskeleessa päättyy tarjotaan palvelutarpeen mukaisesti asumispalvelu tai tuetaan vuokra-asunnon järjestymisessä.
- Kankitien yhteisöllisyys voi tukea tai tuoda haasteita asiakkaan elämänhallinnassa

Palvelu- ja henkilöstövaikutuksia

- Selviämisasema-hätämajoituspalvelu kytketään nykyistä tiiviimmin palvelukeskus Hanskan ja päihderiippuvuuspalveluiden palveluprosessiin.
- Tavoitteena on asiakkaan nykyistä nopeampi siirtyminen tarpeen mukaisiin asumispalveluihin.

- Palvelu voidaan järjestää nykyisellä henkilöstöllä.
- Asunnottomuus- ja päihdetaustaisten asiakkaiden Kotikonsti- Nopsan palvelut muutetaan pääosin selviämisasema-hätämajoituksen tiloissa tapahtuvaksi palveluksi.

Talousvaikutuksia

- Osittain rinnakkainen palvelu poistuu asumispäivystyksen yhdistyessä selviämisasema-hätämajoitukseen.
- Asumispäivystyksen ostopalvelun vuosikustannus poistuu
- Asumispäivystyksen resurssia on kohdennettavissa yhteisölliseen asumiseen ja muihin kohderyhmän asumispalveluihin.
- Selviämisaseman tilojen käyttö tehostuu

Yhteenveto

Ostopalveluna päättyvä asumispäivystys voidaan yhdistää hyvinvointialueen omaan palvelutuotantoon 1.12.2026 alkaen. Selviämisasema profiloituu myös asunnottomien hätämajoitukseksi, johon sisältyy asumispäivystys.

Palvelu on mahdollista toteuttaa selviämisaseman tiloissa ja henkilöstöä lisäämättä. Ostopalvelukustannuksen poistuminen mahdollistaa määrärahan uudelleen kohdentamisen asumispalveluissa. Tuetun asumisen asiakkaille, joiden asumista Kankitien Ensiaskeleessa palveluntuottaja ei enää jatka, tarjotaan sosiaalityön yksilöllisten palvelutarvearviointien mukaiset asumispalvelut omissa tai ostopalveluissa.

Toimivalta

Hallintosääntö 18 §

Esittelijä

Toimialajohtaja, sosiaali- ja terveysterveyst Kallimo Kati

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta

1) puoltaa asumispäivystyksen tuotantotavan muutosta esittelytekstin mukaisesti ja

2) antaa liitteen mukaisen lausunnon aluehallitukselle.

Tämä pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Päätös